

Dosarul nr. 3r-176/21

Prima instanță: Curtea de Apel Comrat – G. Colev, Ș. Starciuc, A. Curdov

DECIZIE

23 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de către Fiodor Leiciu,
în cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Fiodor Leiciu împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și lui Vladimir Cîssa cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Leiciu Fiodor, conform art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ,

c o n s t a t ă:

La 26 martie 2021, Fiodor Leiciu a depus la Curtea de Apel Comrat acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și lui Vladimir Cîssa cu privire la anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021 cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei, în partea înregistrării lui Vladimir Cîssa ca candidat la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția electorală Bugeac nr. 15.

Prin încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Leiciu Fiodor, conform art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (f.d. 59, 60-65, 67-71 recto-verso).

La 05 și 06 aprilie 2021, Fiodor Leiciu a depus la Curtea de Apel Comrat recurs motivat împotriva încheierii din 31 martie 2021 a Curții de Apel Comrat (f.d. 72).

Prin încheierea din 12 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Fiodor Leiciu, s-a anulat integral încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Comrat și s-a restituit cauza Curții de Apel Comrat, în același complet de judecată pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată (f.d.81-84).

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Fiodor Leiciu, conform art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (f.d. 104-110).

La 19 aprilie 2021 Fiodor Leiciu a depus recurs, iar la 21 aprilie 2021 a prezentat motivarea recursului împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea încheierii instanței ierarhic inferioare cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță (f.d.119-120).

În motivarea recursului Fiodor Leiciu, în esență, a reiterat motivele de fapt și de drept indicate în contestația depusă la 26 martie 2021, precum și pe parcursul examinării cauzei, invocând ilegalitatea încheierii contestate și necesitatea casării acesteia cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat.

Suplimentar recurentul a notat că instanța ierarhic inferioară nu a ținut cont de recomandările instanței ierarhic superioare expuse în încheierea din 12 aprilie 2021, precum și de alte circumstanțe, care sunt importante pentru soluționarea corectă a prezentei cauze.

De asemenea, recurentul mai enunțat că în ședința din 15 aprilie 2021, reprezentantul său ținând cont de mențiunile indicate în decizia din 12 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție, a solicitat suspendarea cauzei, până va fi soluționat definitiv litigiul administrativ privind controlul normativ al Legii UTA Găgăuzia nr.59-XLWVI pentru modificarea articolului 9 din Legea UTA Găgăuzia nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 - Codul Electoral. Însă, Curtea de Apel Comrat a respins ca neîntemeiat demersul reprezentantului său și în aceeași zi, a emis încheierea contestată, ignorând astfel, în esență, recomandările instanței ierarhic superioare.

Recurentul consideră că Curtea de Apel Comrat nu trebuia să emită încheierea contestată, dar să suspende din oficiu, sau urmare a demersului avocatului Vladimir Cimpoeș, în temeiul art.195 din Codul administrativ și art. 261 lit. h) din Codul de procedură civilă examinarea cauzei până la soluționarea altor două dosare conexe cu prezenta cauză.

La 21 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimaților Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și lui Vladimir Cîssa copia recursului motivat depus de către Fiodor Leiciu împotriva încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, explicându-le dreptul de a depune referințe. Însă, până la examinarea recursului, intimații nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe, prin care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs (f.d. 122, 124-125).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, la caz, de către Fiodor Leiciu se contestă un act al Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei în perioada electorală.

Prin urmare, conform art. 69 alin. (8) din Codul electoral al Găgăuziei, hotărârea instanței de judecată poate fi contestată în termen de trei zile de la pronunțare.

Având în vedere că încheierea Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 15 aprilie 2021, iar termenul limită de contestare a fost data de 18 aprilie 2021, zi de duminică – nelucrătoare, Colegiul consideră că recurentul a respectat termenul de contestare, deoarece recursul a fost depus în următoarea zi lucrătoare – 19 aprilie 2021.

În corespundere cu articolului 191 alin. (5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Potrivit articolului 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

În speță, completul nu consideră oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece în cererea de recurs argumentele au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând recursul, prin prisma argumentelor invocate de recurent și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept pertinente speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l admite, cu anularea încheierii Curții de Apel Comrat și transmiterea cauzei spre rejudecare problemei soluționate prin încheierea recurată, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 243 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie prin care anulează încheierea și adoptă o nouă încheiere.

Articolul 21 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În corespundere cu art. 194 din Codul administrativ, (1) în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

Cercetând starea fapt în baza materialelor și lucrărilor dosarului, Colegiul constată că, la 26 martie 2021, Fiodor Leiciu a depus la Curtea de Apel Comrat acțiune în contencios administrativ împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și lui Vladimir Cîssa cu privire la anularea Hotărârii Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021 cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei, în partea înregistrării lui Vladimir Cîssa ca candidat la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei pe circumscripția electorală Bugeac nr. 15.

Examinând admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ, Curtea de Apel Comrat, prin încheierea din 31 martie 2021, a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Leiciu Fiodor, în baza art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, din motiv că reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17 (f.d. 59, 60-65, 67-71 recto-verso).

La 05 și 06 aprilie 2021, Fiodor Leiciu a depus la Curtea de Apel Comrat recurs motivat împotriva încheierii din 31 martie 2021 a Curții de Apel Comrat (f.d. 72).

Prin încheierea din 12 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul depus de Fiodor Leiciu, s-a anulat integral încheierea din 31 martie 2021 a Curții de Apel Comrat și s-a restituit cauza Curții de Apel Comrat, în același complet de judecată pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată (f.d.81-84).

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Comrat, prin încheierea din 15 aprilie 2021 a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Fiodor Leiciu, conform art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ (f.d. 104-110).

Efectuând controlul judiciar al încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, instanța de recurs a constatat că prima instanță nu a elucidat toate aspectele importante speței, iar drept urmare prematur a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de către Fiodor Leiciu.

Analizând memoriul încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, Colegiul atestă că drept temei de inadmisibilitate a acțiunii, prima instanță a reținut faptul că prin Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XL VII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, alegerile deputaților ai Adunării Populare a Găgăuziei au fost anulate, respectiv în afara perioadei electorale, adică perioada de timp din ziua publicării datei alegerilor până în ziua conformării rezultatelor finale ale alegerilor, reclamantul nu poate declara despre încălcarea drepturilor electorale.

Mai mult, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 a fost anulat actul administrativ contestat de Fiodor Leiciu, adică Hotărârea „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021”, prin urmare, lipsește obiectul litigiului.

Colegiul consideră că prima instanță prematur a ajuns la concluzia că, deoarece prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 a fost anulat actul administrativ contestat de Fiodor Leiciu, adică Hotărârea „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021”, prin urmare, lipsește obiectul litigiului. Iar, deoarece prin Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XL VII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, alegerile deputaților ai Adunării Populare a Găgăuziei au fost anulate, respectiv în afara perioadei electorale, adică perioada de timp din ziua publicării datei alegerilor până în ziua confirmării rezultatelor finale ale alegerilor, Leiciu Fiodor nu poate declara despre încălcarea drepturilor electorale.

Or, conform art. 143 alin.(1) și (2) Cod administrativ, un act administrativ individual ilegal defavorabil poate fi retras în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut chiar și după ce a devenit incontestabil.

Aprecierea legalității sau ilegalității unui act administrativ individual se face în funcție de situația la momentul emiterii lui, iar în cazul desfășurării unei proceduri prealabile – de situația la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Conform art. 145 Cod administrativ, un act administrativ individual legal defavorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor chiar și după ce a devenit incontestabil, cu excepția cazului când ar trebui emis un nou act administrativ cu același conținut sau când revocarea nu se admite din alte motive.

Iar, conform art. 149 Cod administrativ, prevederile art.144, 146 și 147 nu se aplică dacă un act administrativ individual favorabil contestat de un terț este anulat în cadrul procedurii prealabile sau în cadrul procedurii de contencios administrativ, în

măsura în care prin aceasta se remediază procedura prealabilă sau acțiunea în contencios administrativ.

Astfel, instanța de recurs subliniază că chiar și în condițiile în care prin Hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei nr. 445-XL VII/VI din 09 aprilie 2021 „Cu privire la numirea datei alegerilor în Adunarea Populară a Găgăuziei”, alegerile deputaților ai Adunării Populare a Găgăuziei au fost anulate. Iar, prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei nr. 25/1 (90) din 13 aprilie 2021 a fost anulat actul administrativ contestat de Fiodor Leiciu, adică Hotărârea „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021”, Curtea de Apel Comrat urma să examineze contestația depusă de Fiodor Leiciu în fond și să se expună asupra legalității actului administrativ contestat.

Mai mult, Curtea de Apel Comrat eronat a concluzionat că Leiciu Fiodor în legătură cu anularea alegerile deputaților ai Adunării Populare a Găgăuziei, respectiv, în afara perioadei electorale, adică perioada de timp din ziua publicării datei alegerilor până în ziua confirmării rezultatelor finale ale alegerilor, nu poate declara despre încălcarea drepturilor electorale și înainta contestații împotriva hotărârilor organelor electorale.

Or, la caz, după cum rezultă din materialele dosarului, reclamantul a depus prezenta contestație la 26 martie 2021, adică în perioada electorală. contestând Hotărârea „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021”, care de asemenea a fost emisă în această perioadă.

De altfel, și procesul de judecată a fost inițiat în perioada electorală, adică la data depunerii contestației 26 martie 2021. Iar, anularea alegerilor a avut loc ulterior, la data de 13 aprilie 2021.

În această ordine de idei, se deduce că instanța inferioară prematur a declarat inadmisibilă contestația depusă de către Fiodor Leiciu împotriva Hotărârii „Cu privire la înregistrarea candidaților la funcția de deputat al Adunării Populare a Găgăuziei nr. 14/2 din 23 martie 2021”, în baza art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, constatând lipsa obiectului acțiunii și revendicarea de către reclamant a dreptului pretins încălcat.

Faptele relatate generează anularea încheierii recurate, deoarece menținerea acestuia în condițiile enunțate ar constitui o încălcare a dreptului reclamantului și ar îngreuna accesul acestuia la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Or, dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție. Dreptul de acces la instanță trebuie să fie „concret și efectiv” (Bellet împotriva Franței, § 38). Efectivitatea dreptului de acces impune ca un individ „să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act ce constituie o ingerință în drepturile sale” (Bellet împotriva Franței, § 36; Nunes Dias împotriva Portugaliei).

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Comrat prematur a ajuns la concluzia emisă prin încheierea din 15 aprilie 2021, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Fiodor Leiciu și a anula încheierea din

15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat, cu restituirea cauzei spre rejudecare Curții de Apel Comrat, în același complet de judecată.

Conform art. 69 din Codul electoral al Găgăuziei nr. 60-XXVII/V din 31 iulie 2015 și în conformitate cu art. 193, 194, 230, 241 și 243 alin. (1) lit. c), (2) și (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Fiodor Leiciu.

Se anulează integral încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Comrat și se restituie Curții de Apel Comrat cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de către Fiodor Leiciu împotriva Comisiei Electorale Centrale a Găgăuziei și lui Vladimir Cîssa cu privire la contestarea actului administrativ, spre rejudecare, în același complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Victor Burduh

Nina Vascan